

Kaj Hansen (DKP):

Som ordfører for forslagsstillerne tillader jeg mig herved at fremsætte:

Forslag til folketingsbeslutning vedr. lejeloven og lov om midlertidig regulering af boligforholdene.

(Beslutningsforslag nr. B 98).

Jeg skal i øvrigt henvise til de fyldige bemærkninger, der ledsager forslaget.

Den første sag på dagsordenen var:

1) Anden behandling af:

Forslag til lov om ændring af lov om social bistand [af Karen Thurøe Hansen (KF) m. fl.].

(Lovforslag nr. L 62. Fremsat 19/10 77. Første behandling 10/11 77. Betænkning 9/5 78).

Der var ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslagets paragraffer og spørgsmålet om dets overgang til tredje behandling sættes til forhandling under ét.

Ingen bad om ordet.

Afstemning

§§ 1 og 2

vedtoges uden afstemning.

Lovforslagets overgang til tredje behandling vedtoges uden afstemning.

Formanden:

Jeg foreslår, at lovforslaget går direkte til tredje behandling uden fornyet udvalgsbehandling. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

2) Anden behandling af:

Forslag til lov om ændring af lov om social bistand. (Privat dagpleje) [af Svend Andersen (Rosk. a.) (FP) m. fl.].

(Lovforslag nr. L 217. Fremsat 30/3 78. Første behandling 28/4 78. Betænkning 11/5 78).

Der var ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslagets tekst og spørgsmålet om dets overgang til tredje behandling sættes til forhandling under ét.

Ingen bad om ordet.

Afstemning

Lovforslagets tekst vedtoges uden afstemning.

Lovforslagets overgang til tredje behandling vedtoges uden afstemning.

Formanden:

Jeg foreslår, at lovforslaget går direkte til tredje behandling uden fornyet udvalgsbehandling. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

3) Forespørgsel til landbrugsministeren:

Forespørgsel af Tang Sørensen (FP), Halvgård (FP) og Glistrup (FP):

»Hvilke erfaringer har ministeren indhøstet ved de om landbrugspriserne for året 1978-79 førte forhandlinger inden for Det europæiske Fællesskab?«

(Forespørgsel nr. XXIV. Anmeldt 18/4 78. Fremme af foresp. vedt. 20/4 78).

*Forhandling***Formanden:**

Taletiden er aftalt til 15 minutter i første og 5 minutter i anden omgang for ordførere. For andre medlemmer er taletiden 5 minutter.

Tang Sørensen (FP):

Baggrunden for fremskridtspartiets forespørgsel i dag er, at de årlige prisforhandlinger eller priskorrekationer vedrørende EFs

[Tang Sørensen]

landbrugspriser for det kommende år følger med meget stor interesse i vide kredse i den danske befolkning; specielt vore landmænd er meget interesserede i disse årlige prisforhandlinger. Man kan vel næsten sige, at disse årlige forhandlinger i april måned er landmandens overenskomstforhandlinger, og vi har derfor fra fremskridtspartiets side fundet, at det kunne være rimeligt, at folketinget fik en orientering om, hvad der skete under disse overenskomstforhandlinger for danske landmænd. Vi ved alle, at dansk landbrugsproduktion og i særdeleshed dansk landbrugseksport er af særdeles stor betydning for det danske samfund, og vi ser derfor med forventning hen til den redegørelse, som vi ved at landbrugsministeren i dag vil komme med.

Landbrugsministeren (Poul Dalsager):

Det har været lidt uklart for mig, hvad denne forespørgsel, der er rettet til mig, egentlig skulle indebære. Det umiddelbart nærliggende svar ville være, at jeg er blevet en erfaring rigere af at have virket som formand for EFs landbrugsministerråd under de hidtil mest omfattende og komplicerede forhandlinger på landbrugsområdet, fordi der i dette års prisforhandlinger har været involveret en række yderligere ting, først og fremmest den såkaldte Middelhavspakke, som har besværliggjort disse forhandlinger mere, end det har været sædvane.

Da jeg ikke tror, det kan være mine personlige erfaringer, der har interesse, vil jeg i stedet for forsøge at svare på forespørgslen ved at svare på tre konkrete emner i tilknytning til disse forhandlinger.

For det første kan jeg oplyse, at resultatet efter min opfattelse er tilfredsstillende for Danmark. Det er velafbalanceret derved, at prisstigningerne er yderst begrænsede for forbrugerne, samtidig med at producenterne opnår forbedringer på andre områder. Det er ansvarligt derved, at de moderate prisstigninger ikke medfører overskudsproduktion eller fører til stigninger i udgifterne på EFs budget. Det er solidarisk og fremmende for frihed og demokrati i Europa derved, at der gennemføres en politik til støtte og udvikling af de mest tilbagestående områder i Fællesskabet, hvilket også er nødvendigt af hensyn til den politisk ønskelige optagelse af de tre

nye ansøgerlande, Grækenland, Portugal og Spanien. Endelig er det økonomisk til fordel for Danmark derved, at både landbrugets produktionsværdi og dets valutaindtjening er forøget, endda i forhold til Kommissionens oprindelige forslag, til trods for de alvorlige anslag mod den danske eksport af svinekød, som vi har oplevet i de seneste 12-18 måneder.

For det andet kan jeg redegøre for selve forhandlingsforløbet. Det fulgte nøje det traditionelle mønster, bortset fra at det måske var lidt mere stilfærdigt – og uden tilløb til krise, konfrontation eller sammenbrud – end det plejer at være, men måske også nok væsentligt længere. Ikke mindst hele problemet med det monetære udligningssystem volder i stigende grad vanskeligheder, fordi de meget store fluktuationer, der har været i de forskellige landes nationale kurser, betyder, at man på landbrugsområdet stiller de enkelte medlemslande i ganske forskellige situationer, som gør, at det er meget svært at forhandle priser, som generelt skal være gældende for samtlige disse medlemslande, fordi omkostningsudviklingen og kursudviklingen jo er så vidt forskellig i medlemslandene, som tilfældet er. Jeg tror, vi må forudse, at dette faktum vil bringe os i stadig vanskeligere prisforhandlinger i de kommende år, såfremt vi ikke i højere grad får udjævnet det monetære udligningssystem, såfremt vi ikke i højere grad får bragt disse forskellige landes valutakurser nærmere til hinanden.

Forhandlingerne fulgte og blev afsluttet efter den plan, der blev lagt allerede i begyndelsen af året. Efter en teknisk og opklarende fase havde Rådet en første egentlig politisk drøftelse af forslagene først i april. Derefter var jeg som formand på rundrejse til mine kolleger i de andre medlemslande, og de forhandlinger, jeg førte her, satte mig i stand til som formand at fremlægge et samlet kompromisforslag på mødet sidst i april. Dette forslag blev gennemgået i Rådet og under bilaterale konsultationer mellem formandskabet og de forskellige delegationer og også mellem Kommissionen og de forskellige delegationer, sådan at Kommissionen ved slutningen af dette møde kunne fremlægge et revideret udkast.

Med dette som udgangspunkt har Rådet på mødet i sidste uge tilsluttet sig et endeligt kompromis, der ikke afviger ret meget fra de

[Landbrugsministeren]

oprindelige forslag. For Italiens vedkommende skete tilslutningen dog ad referendum, med endeligt svar inden torsdag i denne uge. Den italienske reservation drejede sig om et ønske om en mere bindende formulering vedrørende de to Middelhavsforslag, der ikke er medtaget i pakken, fordi de ikke er færdigbehandlet i de forskellige komiteer og udvalg, og fordi de ikke er behandlet i selve Ministerrådet. De to forslag drejer sig om støtte til skovbeplantning og til oprettelse af en konsulenttjeneste i Italien.

Vi kan selvfølgelig komme ud for, at den italienske regering nægter at acceptere forliget i den form, hvori det nu er blevet tiltrådt af de otte medlemslande, og det vil være en meget besværlig situation, som vil bringe Fællesskabet ind i en krise, så vidt jeg kan se, og derfor håber jeg meget på, at den italienske regering til syvende og sidst alligevel kan acceptere det kompromisforslag, som alle andre delegationer har kunnet tilslutte sig efter meget lange og meget besværlige forhandlinger.

For det tredje kan jeg sige et par ord om det at være formand samtidig med at være ansvarlig for at skulle varetage de danske interesser. Det medfører naturligvis en væsentlig ekstra arbejdsbyrde såvel for formanden som for hans embedsmænd, men jeg mener ikke, det har påvirket det endelige resultat på de områder, der er vigtige for Danmark, at vi har haft formandskabet. Besværlighederne består jo bl. a. i, at en formand skal være en slags neutral forhandlingsleder, samtidig med at han skal have en delegation under ledelse af en embedsmand, som skal varetage de danske interesser, og det kan naturligvis være svært – det har vi jo set i tidligere tilfælde – som formand helt at adskille sine formandspligter og sine nationale ministerpligter. Jeg mener imidlertid, at det er lykkedes. De danske synspunkter og argumenter er blevet forberedt og gennemarbejdet grundigt før de egentlige møder, og de er måske blevet styrket af den viden, som vi uundgåeligt måtte have om andre landes synspunkter på en lang række områder, men jeg tror som sagt ikke, at resultatet er ændret heraf. Derimod vil jeg naturligvis ikke afvise, at det generelle resultat og den måde, forhandlingerne føres på, er påvirket af, hvem der er formand for Rådet, og hvordan dette formandskab administreres.

Tang Sørensen (FP):

I Romtraktaten er målsætningen for den landbrugspolitik, der skal føres i EF, udtrykt ved, at landmanden skal sikres rimelige indkomster, og at forbrugerne skal sikres rimelige priser på fødevarerne. Der er tilsyneladende en indre modstrid imellem disse to forhold i målsætningen. Hertil må siges, at konflikten imellem køber og sælger altid vil være til stede. Det gælder også under helt fri prisdannelse, hvor den langsigtede balance nås ved et prisniveau, der giver dækning for producenterens omkostninger ved varens fremstilling.

Sagt mere populært går landbrugsordningerne ud på at sikre landmændene en rimelig betaling for deres produktion. Herved burde man sikre, at landmændene i forhold til andre befolkningsgrupper opnår en rimelig levedod, således at muligheden for, at der stadig er nogen, der fortsat ønsker at blive landmand, holdes ved lige. For det andet får landmændene råd til at fremme produktivitet ved at investere i de tekniske muligheder, der i dag findes med hensyn til både bygninger og maskiner. For det tredje sikres landets befolkning en stabil fødevarerproduktion og landets valutakasse en livsnødvendig valuta.

Det foreliggende resultat af forhandlingerne vedrørende landbrugspriserne for produktionsåret 1978-79 er set med danske landmænds øjne ikke særlig tilfredsstillende. Omkostningsniveauet, herunder vort renteniveau, gør, at der i dag ikke mere tales om at sammenligne landmændenes indkomster med indkomster inden for andre sektorer i det danske samfund.

Men hvad der er endnu mere alvorligt med henblik på fremtiden, er, at den nuværende situation gør det næsten umuligt for landmændene at modernisere deres bedrifter og forøge deres produktion, uden at deres og deres familiers levevilkår forringes. I stedet for at kunne kompensere bare delvis den enorme omkostningsstigning med højere markedspriser har landmændene i de forløbne år oplevet stagnerende priser for en lang række af deres produkter. Hvis man tager hensyn til inflationsraten og især til de større udgifter ved udskiftning af produktionsudstyret, er faldet i landmandens indkomst udtrykt i reale enheder endnu mere mærkbart. De reelle fremskridt, man i de foregående år har for-

[Tang Sørensen]

søgt at skabe for at mindske afstanden mellem landmændenes indkomster og indkomsterne inden for de øvrige grupper i samfundet, er derfor med det indgåede forlig blevet omstødt. Forliget tager hverken hensyn til efterslæb eller til nødvendig forhøjelse af landmændenes købekraft. I øvrigt er det min klare overbevisning, at forligsresultatet er baseret på de mest moderne landbrugsbedrifter. Den nuværende indkomstsituation gør det imidlertid umuligt for landmændene at modernisere deres brug gennem egen finansiering, og selv kreditvejen er vanskeligt farbar grundet på den uhyggelig høje rente.

Når man så samtidig ser, hvilke forslag der ligger på folketingets bord i dag – her tænker jeg på det nye landbrugslovforslag og regeringens lovforslag om at forhøje den amtskommunale grundskyld fra 13 til 15 promille – når man ser denne række af forslag sammenholdt med resultatet fra disse EF-forhandlinger, må man sætte et meget, meget stort spørgsmålstegn bag ved det opnåede resultat.

Det burde derfor have været et betydelig mere positivt resultat, landbrugsministeren var kommet hjem med. En stigning på 5-6 pct. på basisprisen ville have været mere realistisk.

Endvidere burde der have ligget en klar aftale om afvikling af de monetære udligningsbeløb. Vi har jo oplevet gang på gang i det forgangne år i markedsudvalget, når vi skulle tage stilling til et eller andet problem i EF, at der var givet løfte om, at de monetære udligningsbeløb skulle afvikles over en fast årrække med en fast rate pr. år. Dette resultat, som vi troede på ville blive en realitet, har man nu i forbindelse med de forhandlinger, som har fundet sted, tilsyneladende solgt.

En større stigning af basispriserne ville sandsynligvis have gjort det nemmere især over for Tyskland og Beneluxlandene at komme igennem med en ordning med hensyn til afvikling af de monetære udligningsbeløb inden for et fastsat åremål.

EF får af mange skylden for den inflation, vi i dag er vidne til. Især er der mange kritikere, der mener, at den førte landbrugspolitik skulle være årsag til dette. Denne politik skulle være årsag til, at leveomkostningerne stiger så stærkt i Danmark. EF har efter min opfattelse ikke bidraget til denne inflation.

Det er priserne på verdensmarkedet, der er steget kraftigt, idet der er knaphed på mange råstoffer. Især har de store stigninger på olie inden for de sidste fem år i allerhøjeste grad været en medvirkende årsag til den forøgede inflation, vi har i dag.

EFs landbrugspolitik har indtil nu været et forsøg på at holde så stabile priser som overhovedet muligt, og det er klart, at uden vores medlemskab af EF ville fødevarerpriserne være steget endnu langt mere i Danmark, end tilfældet er. Når fødevarerprisstigningerne i Norge og Sverige har været forholdsvis moderate de sidste år, skyldes det, at man i disse lande har forøget de direkte tilskud til landbruget i de sidste år meget kraftigt. Det samme gør sig jo gældende i en lang række af EF-landene til stor skade for dansk landbrugseksport.

Jeg har så sent som i dag set et tidsskrift fra en sammenslutning af tyske landboforeninger, hvor landboforeningerne over for den tyske regering stiller krav om, at de nationale støtteordninger til det tyske landbrug efter det EF-forlig, som nu er indgået, skal forøges. Det er en ting, som vi med danske øjne må se med meget stor bekymring på.

Jeg tror, det er en forkert vurdering, man er kommet til under disse prisforhandlinger i år, at en 2 pct.s stigning på landbrugsprodukterne bl. a. skulle være medvirkende til, at vi får en mindre overskudsproduktion. Jeg frygter, at de utilstrækkelige prisstigninger, som man nu, set med danske øjne, er kommet frem til, ikke vil være en medvirkende årsag til, at bjergene af skummetmælk vil blive mindre.

Overskudsproblemerne i EF er store i dag, det må vi erkende. Men den kendsgerning må undre mange, at EF, samtidig med at vi har store problemer med diverse bjerge af fødevarer, i dag er verdens største importør af landbrugsvarer. I 1976 var importen tre gange større end eksporten. Det er efter vores opfattelse en forfejlet politik, der er årsag til denne problemstilling. Det må da være EFs landbrugsministres opgave at forøge eksporten og forbruget af landbrugsvarer. Vi ved jo alle, at EFs landbrugspolitik er den største økonomiske aktivitet i EFs husholdning.

Lad mig sluttelig konkludere: vi erkender, at prisforhandlingerne har været vanskelige i år. Men dette må ikke være en undskyldning

[Tang Sørensen]

for det opnåede forlig eller resultat, et resultat, som jeg finder ikke er tilfredsstillende, hverken for den danske landmand, det danske samfund eller EFs samlede landbrugspolitik.

Dorte Bennedsen (S):

Forespørgselsinstitutionen har til formål, at folketinget kan få lejlighed til at drøfte større politiske emner af vigtig karakter på et relevant tidspunkt. Men det forekommer mig mere end vanskeligt at få øje på meningen med en drøftelse af landbrugsprisforhandlingerne i maj måned, hvor en debat her i huset ikke har nogen som helst mulighed for at øve indflydelse på de faktiske resultater i Bruxelles. Men nu er forespørgslen altså anmeldt, og så må vi jo anvende en arbejdsdag på den, vel vidende, at vi har mange andre arbejdsopgaver, som i nok så høj grad burde kræve vores arbejdsindsats.

Udgangspunktet for den årlige fastsættelse af EFs landbrugspriser er Romtraktatens ord om, at fastsættelsen af landbrugspriserne skal sikre landmanden en indkomst, som ligger på linje med gennemsnitslønnen for arbejderne i det pågældende område, og at den skal sikre forbrugerne stabile forsyninger til rimelige priser. Bl. a. for at sikre stabiliteten indførte man systemet med interventionsopkøb og deraf følgende fryselagring, således at man ad den vej kunne udjævne udsving mellem gode og dårlige produktionsår. Så langt, så godt. Det var også forståeligt, at dette system ville indebære, at forbrugerpriserne aldrig ville gå helt i bund, men gevinsten skulle til gengæld være, at de heller aldrig ville ryge helt til tops.

Men her begyndte systemet at halte. Ser man tilbage over en årrække, ser man, at Ministerrådet hvert år forhøjede mindstepriserne på landbrugsvarerne, også på de områder, hvor der har været en massiv overproduktion, senest inden for mælkesektoren. Herved har man medvirket til at opmuntre til yderligere produktion, og derefter har man med fynd og klem taget fat på at debattere, hvorledes man kunne skaffe sig af med overproduktionen. Det har i denne forbindelse unægtelig ikke skortet på fantasirigdom, men derimod nok iblandt på realisme, når man skulle vurdere, hvad de europæiske forbrugere ville acceptere. Således har man i

perioder f. eks. solgt overskudsproduktioner til tredjelande til priser, der lå langt under dem, der skulle betales i fællesmarkedet.

Den egentlige, grundlæggende årsag til de problemer, vi til daglig mærker i landbrugspolitikken, er et strukturproblem, et spørgsmål om at finde frem til den rimelige størrelse på vores landbrugsbedrifter. Det er ikke et problem, som gør sig så meget gældende i Danmark, som det gør ude i Europa, hvor der findes alt for mange små og urentable landbrug.

At lægge strukturen om i det europæiske landbrug er imidlertid en stor og vanskelig opgave, som ikke lader sig løse fra i dag til i morgen, men hvis man ønsker at vinde forståelse for målsætningen i landbrugspolitikken: at sikre landmanden en rimelig indkomst og forbrugeren forsyninger til rimelige priser, gør man klogt i ikke at ville dække over eller forsvare de oplagte urimeligheder, som opstår på grund af strukturproblemerne og delvis på grund af tidligere politik ved visse prisfastsættelser.

Det ville være klog politik, hvis man åbent erkendte, at vi i en overgangsperiode, indtil strukturproblemerne er løst, til stadighed vil kunne opleve overproduktion i den ene eller den anden sektor også ud over det, som er fundet nødvendigt for forsyningssikkerheden, og hvis man erkendte, at denne overproduktion skal kunne komme forbrugerne i fællesmarkedet til gode.

Når man ser på den landbrugspolitik, som er lagt frem af den nuværende landbrugskommissær, må man åbent erkende, at der er taget fat på en række af de grundlæggende problemer. Ser man på det forhandlingsforslag, som blev fremlagt fra Ministerrådet i denne vinter, og som blev færdigbehandlet natten mellem torsdag og fredag i sidste uge, må man med glæde notere sig, at det indeholder foranstaltninger til forbedring af strukturproblemerne i Middelhavsområdet, som jo netop repræsenterer et af de store problemer i EFs landbrugspolitik.

Endvidere er der i hvert fald taget fat på problemerne med hensyn til afvikling af de monetære udligningsbeløb, som jo udgør en alvorlig økonomisk belastning for Fællesskabet. Det havde været ønskeligt, om man var gået en kende mere håndfast ind i disse problemer, men det må i hvert fald noteres, at man har taget fat på problemet.

[Dorte Bennedsen]

Det er selvsagt, at i et kompromis som det, forhandlingsresultatet er udtryk for, kan man ikke være lige begejstret for alle enkeltheder. Således havde det nok været rimeligere, at der ikke havde fundet en forhøjelse af mælkepriserne sted, så længe vi fortsat er belastet af en alt for stor produktion. Når det oven i købet sker samtidig med en nedsættelse af medansvarsafgiften fra 1,5 pct. til 0,5 pct. og en udskydelse af beslutningen om en eventuel suspension af interventionsopkøb for skummetmælkspulver, kan man befrygte, at forslaget ikke på dette område vil have en tilstrækkelig dæmpende virkning på produktionen.

Til gengæld må man på den positive side notere sig, at der er truffet foranstaltninger til fremme af afsætningen af mælkeoverskuddet, herunder bl. a. et aldeles fortrinligt skolemælksprogram, endnu et udtryk for, at man er ved at blive klar over, at overskudsproduktioner bør komme Fællesskabets egne borgere til gode, således som det også var tilfældet med smørret i den forgange vinter.

Sidst, men unægtelig ikke mindst indebærer prispakken i år kun en prisstigning på 2,2 pct., hvilket er overordentlig vigtigt, dels fordi der derved ikke animeres til yderligere overskudsproduktion, dels fordi det kun fører til meget moderate stigninger i forbrugerpriserne i et Europa, som i forvejen er ramt af økonomiske problemer.

Når det nu konstateres, at prisforhandlingerne endte med en forhøjelse på 2,2 pct. i forhold til 1977-priserne, skal det - ikke mindst i lyset af de bemærkninger, der kom fra fremskridtspartiets ordfører - understreges, at der for de danske landbrugsproducenter er tale om en prisforhøjelse i forhold til 1977, der reelt er væsentligt højere, nemlig på 7,8 pct. Det skyldes, at Danmark ved devalueringen af den danske krone i august 1977 også devaluerede den grønne krone, sådan som det også er sket ved tidligere devalueringer, og derved blev der en økonomisk fordel for de danske landbrugsproducenter.

Alt i alt må man om forhandlingsresultatet sige, at det med sin afdæmpning af prisstigningerne og med sine foranstaltninger til en begyndende løsning af de grundlæggende problemer i EFs landbrugspolitik er et første skridt til at bane vej for en bredere forståelse for den landbrugspolitik, som vi vel alle, baa-

de forbrugere og producenter, er interesserede i kommer til at virke efter sin målsætning.

Ove Jensen (FP):

Fru Dorte Bennedsen var nærmest fornærmet over, at folketinget i dag skal bruge tid på at drøfte de priser, landmændene opnår for deres produkter. Fru Dorte Bennedsens udtalelser er nok desværre karakteristiske for en stor del af folketingets medlemmer. Man interesserer sig meget lidt for de erhverv, vi alle sammen skal leve af, og det er nok en af årsagerne til, at det står så dårligt til herhjemme med hensyn til både valutaforholdet og beskæftigelsen.

Landbrugsministeren har tidligere været beskæftiget inden for bankvæsenet og burde derfor, i hvert fald på dette tidspunkt, have haft en vis indsigt i økonomiske forhold. Men når man vurderer det resultat, landbrugsministeren har opnået ved landbrugsprisforhandlingerne i Bruxelles, er der meget, der tyder på, at landbrugsministeren nu har været politiker i så mange år, at han har glemt alt om, hvad han engang lærte i banken, for det er en rigtig dårlig forretning, landbrugsministeren har afsluttet i Bruxelles, både for de danske landmænd og set ud fra en nationaløkonomisk betragtning for det danske samfund som helhed.

Det er indlysende, at et land, der for det første er selvforsynende med fødevarer og derudover kan eksportere ca. $\frac{3}{4}$ af hele sin landbrugsproduktion, må være interesseret i den højest mulige pris for sine eksportvarer.

Landbrugsministeren er sikkert bekendt med, at vores betalingsbalance ikke har det alt for godt i øjeblikket. Landbruget er et af de erhverv, der har mulighed for at bedre på dette forhold, men det forudsætter naturligvis, at produktions- og afsætningsvilkår ikke bliver ødelagt fra politisk side, som det her er sket.

Hvis vi var i den situation, at vi i stedet for at skylde over 50 mia. kr. væk til udlandet havde et tilsvarende beløb til gode, kunne vi måske tillade os at se stort på, hvad vi fik for vore eksportprodukter. Men sådan er forholdet jo ikke, og derfor er det meget utilfredsstillende, at landbrugsministeren ikke har opnået et bedre forhandlingsresultat i Bruxelles.

[Ove Jensen]

Landbruget har ved den nye prisaftale ikke engang fået dækning for halvdelen af den forventede stigning i produktionsomkostningerne, og det vil sige, at landmændene må gå ned i realindkomst, hvad der ikke forekommer rimeligt i betragtning af de lave indkomster, landmændene i forvejen har.

Da lønmodtagerne sidst fik deres indkomstforhold fastsat, skete det med en forhøjelse på 6 pct., som imidlertid ret hurtigt blev til 10 pct. At de 6 pct. blev til 10 pct., har skadet konkurrenceevnen, og det har medført mere arbejdsløshed og mere valutagæld. At landbrugets prisforhøjelser kun blev på godt 2 pct., vil også medføre mere valutagæld, fordi indtjeningen fra landbrugsekporten bliver mindre, så der er kun udsigt til mere gæld til udlandet og flere arbejdsløse, så længe vi har en regering, der kommer galt af sted med alt, hvad den foretager sig.

Medens der kun blev uddelt pebernødder til dansk landbrug, vil der fra EFs Landbrugsfond blive udbetalt milliardbeløb til Middelhavslandene, og disse beløb skal de danske skatteydere naturligvis også være med til at betale.

Landbrugsministeren har flere gange givet udtryk for, at han ønsker den animalske produktion inden for landbruget udvidet. Det er et ønske, som sikkert deles af de fleste, men for at det kan lykkes, er det nødvendigt, at der skabes rimelige forhold for landbruget at producere under. Det har landbruget ikke, men det er desværre nok endnu ikke gået op for landbrugsministeren.

Kofoed (V):

Denne forespørgselsdebat kan man have sin tvivl om rigtigheden af. Efter min opfattelse er den faktisk lidt overflødig allerede af den grund, at regeringen har tilsluttet sig EF-forliget om landbrugspriserne. Så hvis man tænkte den hypotetiske tanke, at man ville vælte regeringen, smide landbrugsministeren ud, ville forliget stadig væk bestå, og det ville vi være forpligtet af. Når fremskridtspartiet ønsker debatten på nuværende tidspunkt, må det være for at kritisere forliget i stærke vendinger, hvad man tilsyneladende også har gjort, selv om det har været lidt svært for mig at få indtryk af, hvad kritikken indeholder.

Så vidt jeg husker, havde fremskridtspartiet ikke nogen indvendinger, da man drøftede prisforslaget og kompromisforslaget i markedsudvalget. Alligevel accepterer vi debatten, og jeg skal så komme med nogle bemærkninger vedrørende prisforslaget.

På forhånd må jeg konstatere, at Danmark vel ikke havde noget egentligt i klemme i disse prisforhandlinger, fordi, som det også blev sagt af ordføreren for socialdemokratiet, landbrugspriserne inden for det danske landbrugerhverv havde nået prisforhøjelsen, inden prisforslaget blev fremsat. I kraft af devalueringen af den grønne krone og i kraft af de andre ting lå vi for så vidt med en højere pris i Danmark end de andre, så på det område kan man sige, at det danske landbrugerhverv nåede prisforslaget, inden prisforslaget blev fremsat, og derfor nok ikke har haft så meget i klemme.

Alligevel må man konstatere, at vi stod i en vis farlig situation, dels fordi vi har formandskabet, som kan indebære, at man bliver nødt til at skjule sine egne nationale interesser, hvorved man kan risikere at komme til at betale desangående, dels tror jeg nok, at der var et risikomoment i regeringens holdning til de monetære udligningsbeløb, som man kørte vældig kraftigt frem med både i 1976 og 1977.

Vi er fra venstres side principielt enige i, at de monetære udligningsbeløb virker forvridende på handelsmønsteret, ikke at de forhindrer handelen med landbrugsvarer, men de monetære udligningsbeløb medfører, at produkter eksporteres til lande, som ikke er naturlige eksportmarkeder, men på grund af de monetære udligningsbeløb bliver det muligt at fremme en sådan eksport. Et eksempel er jo, at Vesttyskland har en stigning i eksporten af mejeriprodukter til England på omkring 15 pct. på årsbasis, og det er ikke naturligt, at en produktionseksportstigning kan finde sted så hurtigt. Derfor er det i princippet rigtigt, at de monetære udligningsbeløb kan skade.

På den anden side må man også være opmærksom på, at de monetære udligningsbeløb er til, fordi man ikke har kunnet blive enig om en økonomisk-valutarisk politik i Fællesskabet, og derfor må man have de monetære udligningsbeløb for at afbøde de uheldige virkninger af de forskellige flydende kurser, der er i Europa. Her kom regeringen

[Koføed]

nok i klemme, fordi man satte ind på enkelt-sektorer, og det vil sige, at pludselig blev Danmark angrebet vældig kraftigt på sit ømme punkt, nemlig svinekødsektoren, selv om vi her fra folketinget gav udtryk for, at vi ikke kunne acceptere, at man pillede en enkelt gruppe af sektorer ud og begyndte at devaluere de monetære udligningsbeløb her. Risikoen var der, og jeg må sige, at vi kom ikke uden om risikoen.

Det andet problem, som man også kan sige var uheldigt, var, at statsminister Anker Jørgensen, som jo er formand for EFs Ministerråd i perioden frem til 1. juli, på en eller anden mærkelig måde kom til at blande sig ind i den franske valgkamp. Man kan så sige, at det måske var ham, der fik æren for, at Giscard d'Estaings fløj vandt valgkampen, men det vedkommer ikke denne landbrugsdebat, bortset fra at det naturlige interessefællesskab, som Frankrig og Danmark har haft, kølnedes, således at franskmændene åbenbart fortsatte angrebet på vores ømme punkt, nemlig svinekødet. Jeg tror altså, at vores egen lidt mærkelige facon at drive udenrigspolitik på har skadet os og gjort det endnu vanskeligere for landbrugsministeren at forsvare de danske synspunkter.

Jeg vil sige, at det var et held for landbrugsministeren, at udenrigsministeren først lavede sin anden brøler i EF-Parlamentet på så sent et tidspunkt, at landbrugsministeren dog kunne få afsluttet forliget, inden det var rygtedes til Landbrugsrådets forsamlinger. Men resultatet var altså, at vi måtte bøje os på svinekødsområdet. Det betyder formentlig et valutatab på mellem 50 og 100 mill. kr., alt efter hvordan markedssituationen vil udvikle sig.

Ellers må man sige, som jeg sagde i min indledning, at landbrugsforliget, prisforliget, som sådant vel ikke har været til ugunst for danske interesser. Det hilses jo også med glæde i alle de andre europæiske lande, og det er interessant at se, hvordan hver regering bryster sig af at have opnået fantastiske resultater. Jeg må sige, at den danske regerings holdning har været mere moderat i den forbindelse.

Må jeg så sige lidt om principperne i landbrugspolitikken. Der har været talt lidt om minimumsprisssystemet. Jeg mener, at minimumsprisssystemet er det rigtige system. Der er nok nogle, der misforstår det og tror, at et

minimumsprisssystem er et maksimumsprisssystem. Det vil sige, at man tror, at disse prisforhandlinger går ud på at få så høj en pris som overhovedet muligt. Det er nok det, der har været fejlen. Hver national interesse har ment, at den skulle have så meget med hjem som muligt, uden at tænke på konsekvenserne på et senere tidspunkt. Sektorer, hvor minimumspriserne er kommet for højt op, er mejerisektoren og oksekødsektoren. Når man først får en minimumspris, der er for høj, sætter man markedsmekanismen ud af kraft, og det vil sige, at man producerer ikke af hensyn til markedet, men fordi der er en garanteret pris, der er for gunstig. Derefter får man problemer politisk for at få disse overskudslagre væk. Så langt er vi fuldstændig enige med regeringen.

Det næste er, at minimumsprisssystemet er noget, man principielt også går ind for på arbejdsmarkedet. Der har man nøjagtig det samme eksempel. Man presser fra organisationerne og fra politisk side minimumsprisssystemet op på et for højt niveau med det resultat, at man også får overskudsproblemer på dette marked. Det mest typiske eksempel er Danmark, hvor vi har et overskudslager på 200.000 arbejdsløse. Det er også, fordi man ikke vil acceptere minimumsprisssystemets virkninger og konsekvenser. Nogle kan se, at det er rigtigt på landbrugsområdet, men man kan altså ikke se, at det også er rigtigt på de andre områder, og så skal vi til at lappe med forskellige tilskud til skolemælk, understøttelse, og hvad man nu ellers finder på. Det skaber så igen politiske problemer. Så langt, så godt med hensyn til landbrugspriserne.

Dernæst er det op til regeringen at udnytte de muligheder, som landbrugsprispolitikken forer med sig, og da bliver man jo lidt skeptisk, når man så ser, hvilke konsekvenser der drages af den prispolitik, der føres i EF. Regeringen handler jo stik modsat af, hvad meningen i og for sig var, for der er fantastiske muligheder for vores landbrugserhverv for at eksportere til 260 millioner forbrugere i Fællesskabet. Men hvad gør man her? Man forer ikke en inflationsdæmpende politik, man forer ikke en rentepolitik, og man forer heller ikke en skattepolitik, der gør det muligt for landbrugserhvervet at udnytte den frie markedsprisdannelse i Europa.

[Koføed]

Når man nu tager det sidste op f. eks., så har jeg læst redegørelsen fra skatteministeren for, hvad han nu finder på. Fradrag for ejendomsskatter skal afskaffes. Der skal indføres værdistigningsskyld. Den primærkommunale grundskyld skal ligge på et vist niveau osv. osv., altså man går ind for en prispolitik med et minimumsprisystem og ønsker, at vi skal udnytte dette. Men hvad gør man så herhjemme? Man lægger alle hindringer i vejen for, at dette erhverv kan udnytte disse muligheder. Hvad er vilkårene i de andre lande? De er, at man ikke har de ekstraordinære nationale foranstaltninger, der forhindrer landbrugserhvervet i at udnytte denne situation. Derfor skal det være vores opfordring til regeringen, at den nu spekulerer på, hvad det egentlig er, man vil. Vil man stå ved, at man ønsker en stigning af den animalske produktion, således at man kan udnytte landbrugspolitikken og dens minimumsprisystem? Eller ønsker man det ikke? Hvis man ønsker det, må man tage konsekvenserne og lade være med at lægge hindringer i vejen. Det er klart, at man kan ikke få et erhverv til at ekspandere, hvis man diskriminerer i forhold til andre erhverv. Det tyske landbrug, som er det mest ekspansive i Europa i øjeblikket, som øger sin produktion, og som øger sin eksport, hvilke forhold har det på hjemmefronten politisk i forhold til dansk landbrug? Det har en indkomstbeskatning, som er skønsmæssig, det har en rente, der ligger på under det halve af, hvad vi har, og det har større tilskud til forskning osv. Det vil sige, at der lægger man ingen hindringer i vejen for landbrugserhvervets udfoldelse. Så har de selvfølgelig også fordelene ved de positive monetære udligningsbeløb, men man har åbenbart en større forståelse af, hvad det drejer sig om på europæisk plan, end den danske regering har.

Til slut skal jeg sige lidt om prisforligets andre områder. Jeg synes, at Middelhavspolitikken skal hilses med glæde også i Danmark, og jeg kan ikke være enig med fremskridtspartiets ordfører, der sagde, at det skal danske skatteydere betale. For det første må jeg minde om, at omkring 12-14 pct. af EFs budget betales ikke af danske skatteydere overhovedet. Det er importafgifter på varer, der indføres til Europa, og de betales af tredjelande. Dernæst må jeg sige, at de beløb, de danske skatteydere betaler, er forsvindende

små i forhold til den sikring, der ligger. Og endelig må det også være i dansk interesse at sørge for, at landbrugserhvervet i Italien og i Sydfrankrig bliver ophjulpet, således at man kan få lige konkurrencevilkår. Hvis det er meningen, hvad vi også har givet tilslutning til, at de tre andre lande i Sydeuropa skal ind i Fællesskabet på et eller andet tidspunkt, er det meget nødvendigt, at man også har en vis solidaritet, således at italienerne kan komme med. Det ligger også i landbrugspolitikens principper, så det hilser vi også med tilfredshed.

Vi må altså hilse med en vis tilfredshed, at landbrugsforliget ikke er så ringe endda. Hvor ringe eller hvor godt det er, afhænger af den nationale regering i Danmark. Hvis den nationale regering mener, at det er et godt prisforlig, kan vi udnytte det, men man kan ikke udnytte mulighederne med de tanker, man har om et skatteforlig, og hvad man ellers har i tankerne i dag. Så kan man godt sige, at det var et dårligt forlig. Der er lagt op til et udmærket forlig, men det afhænger af, om den danske regering forstår at give landbrugserhvervet chancer for at udnytte det. Det håber jeg, men mit håb er måske ikke så stort.

Lowzow (KF):

Også jeg har ligesom den socialdemokratiske ordfører været noget forbavset over tidspunktet, der er valgt til denne debat. Fremskridtspartiets ordfører insinuerede, at hvis man ikke syntes, dette tidspunkt var det rette til at debattere landbrugspriser, var man ikke interesseret i landbrugets forhold. Til det vil jeg nu nærmere sige, at hvis fremskridtspartiet ikke har andet at tilføre debatten, end hvad vi har hørt i dag, så har fremskridtspartiet ingen interesse for landbruget. Men så har vi da i hvert fald fået noget ud af denne debat, hvis vi kan konstatere det.

Jeg havde måske ventet, at fremskridtspartiet var lige så urealistisk, som det plejer, og havde tilbudt landbruget guld og grønne skove. Det var der også tilløb til i det sidste indlæg. Det samme har vi jo hørt i fiskeridebatten. Det var en mærkværdig nøgtern tale, der kom fra den første ordfører, så jeg troede, at det havde holdt, men det gjorde det ikke helt.

[Lowzow]

Når vi skal diskutere landbrugets problemer, må vi også se på dem som nationale – det har flere været inde på – og vi deler problemerne med mange andre erhverv i dette land. Når vi skal se på, hvilket grundlag man har forhandlet på, må man altså se på, at det danske landbrug har et hovedproblem, og det er den høje rente. Den rammer dette erhverv hårdere end noget andet, fordi vi har den meget langsomme omsætningshastighed – man kan groft sige, at omkring et år er en normal omsætningshastighed for de grundlæggende varer i landbruget – og vi har det enorme kapitalbehov, som i sig selv bygges op af den høje rente og større kapitalbehov osv. osv., kædet sammen med hele landets økonomi. Hvis vi ser på, hvordan det har udviklet sig i den tid, vi har været i Det europæiske Fællesskab, kan man se, at et vejet gennemsnit af den effektive rente på nyoptagne obligationer viser, at man i 1971-72 måtte regne med en rente på godt 12 pct. for landbruget på disse papirer, mens man i 1977-78 er kommet op på en rente på 16,9 pct., vist 16,4 pct. i de sidste måneder, altså en enorm rentestigning, og hvis vi skal sammenholde det med de lande, vi skal konkurrere med, svarer det næsten til den dobbelte rente af, hvad man er pålagt i disse lande.

Der har fra landbrugets side været ført regnskab over, hvad det betyder, og det viser sig, at hvis man investerer i nye stalde, så sluger denne overrente i den første årrække simpelt hen det overskud, der skulle være blevet til landmanden til arbejds løn. Det vil sige, at for at betale denne rente må han afskrive en fortjeneste i de første år, han kører med nyinvestering. Det er ganske givet, at det gør det meget tvivlsomt for mange at kaste sig ind i en sådan investering, hvor endda mange andre ting også er usikre. Det er givet, at dette forhold kan EFs priser overhovedet ikke tage hensyn til. Det er et rent dansk problem, som det må påhvile de danske politikere at få kædet ind i billedet omkring landbruget og landbrugets priser.

Meningen var, som det også er sagt her i dag, at vi skulle have samme priser på landbrugsvarerne i hele EF og dermed have en jævn flydning af varerne, både de færdige produkter og råstofferne. Men så kommer jo den generelle økonomi ind og vælter hele idealbilledet. Det er valutasingningerne, der for en stor del er den ødelæggende faktor for

landbrugets prisforhold. Tag f. eks. D-Marken: da vi gik ind i fællesmarkedet, skulle der 100 DM til 13,25 £. I dag er det sådan, at man for 100 DM får 26,50 £, altså et meget stort prissving bare i årene fra 1971 til 1978. Det giver de nok så bekendte spændinger landene og priserne imellem, og undervejs har man så arbejdet med grønne valutaer for at få en fast pris, der ikke tog hensyn til dette.

Når man så får den stadige variation alligevel på valutaerne, holder de grønne valutaer ikke, og så er man nødt til at komme ind med de monetære udligningsbeløb, som alle er enige om er nødvendige for en kortvarig regulering af disse valutaudsving. Men det, som jeg i øvrigt tror markedsudvalget har været enig om i det sidste par år, er, at når disse udligningsbeløb er kommet ind, har de ikke været til at få væk igen, og de er blevet en politisk faktor i de lande, der desværre er større og stærkere end vi. Det har faktisk ikke været til at få dem fjernet, og selv om der har været en tendens til det denne gang, er den meget lille.

Hvis vi ser på spændingen, hvad forskellen er på disse beløb i øjeblikket og så den reelle valuta, er det sådan, at England kører med en plusværdi på 34 pct., Italien med en plusværdi på 19 pct. og Frankrig med en plusværdi på 18 pct., mens Tyskland har en minusværdi på 7,5 pct. Det vil altså sige, at disse plusværdier var reelt det, som fødevarerne burde stige med i England, hvis vi fik en valuta, der svarede til den reelle valuta, hvis den grønne valuta blev sat lig med den reelle valuta. Det eneste land, der ligger så nogenlunde neutralt over for dette, er Danmark, fordi vi fulgte vores tre devalueringer i 1976 og 1977 op med en regulering af den grønne valuta med det samme. Men på dette grundlag, med en stærk forvriddning, med en stærkt ændret politisk betydning af disse spændinger, er man altså gået til forhandling fra dansk side i EF, og så kan man sige: og i øvrigt ikke fået forrykket ret meget i det generelle billede.

Det er klart, at prisfastsættelserne er altid et kompromis. Det er i øvrigt næsten utroligt, at man kan lave et kompromis mellem så forskellige interesser som dem, der findes i disse lande. Jeg kan da godt glæde mig over, også på landbrugsministerens vegne, at han har vundet erfaringer ved det, det er nok ik-

[Lowzow]

ke spildt, men man kan vel aldrig blive for erfaren i disse sager.

Vi kan se af resultatet af dette, at det er de mindste prisstigninger, der har været i de år, vi har været deltagere. Det vil i hvert fald sige for forbrugeren, at det bliver de mindste prisstigninger for forbrugeren også. Vi kan se, at det har ramt dansk svineproduktion specielt i dette tilfælde. Det er noget, vi ikke har været vant til, og det kan blive meget kedeligt for svineproduktionen, idet man samtidig kan regne med, at de generelle priser vel nok er faldende på vej ud af dette år, og at man derved kommer ind i en krise for især baconproduktionen.

Vi kan for det tredje se, at der ikke er nogen fastlagt afvikling af disse monetære udligningsbeløb, som er en stor del af vores problem. Der er en hensigtserklæring om det. Vi ved, hvor svært det er at fastholde noget sådant inden for et internationalt samarbejde. Vi har ikke fået det, som vel nok var det stærkest ønskede fra dansk side, en fast afvikling af disse beløb. Jeg skal ikke sige, om man havde regnet med at kunne få det igen, men det må i hvert tilfælde være et punkt, som man fra den danske regerings og det danske folkets side følger stærkt op også i de kommende måneder, uanset det resultat vi er kommet til i dag.

Man kan faktisk i disse prisforhandlinger ikke se noget nyt i forhold til, hvad der har været før, ikke nogen rigtig linje, som fremtidig kan sikre landbrugsordningerne, som givet vil komme ud i svære tider i Det europæiske Fællesskab på grund af de enorme omkostninger.

For danske landbrug, må man sige, har der dårlig nok været dækning i dette forlig for de omkostninger, som allerede er kommet til landbruget. Der kan blive ca. 3.000 kr. pr. brug i Danmark, og det er udgifter, som allerede er indgået i gårdens regnskab, dels over skattesiden, dels over generelle omkostninger, så det er altså ikke engang en friholdelse for de beløb.

Om der er en afbalancering på europæisk plan, er måske svært at sige i øjeblikket, hvor man ikke helt kan overse, hvad de sydeuropæiske aftaler indebærer, men at en afbalancering er nødvendig, er helt givet, for kommer der en meget stor forskydning i forholdet mellem, hvad der bliver dækket, for henholdsvis de nordeuropæiske lande og de

sydeuropæiske lande, ender vi i nationale ordninger og før eller senere et så politisk spil i alle landbrugsordningerne, at de bryder sammen. Vi er derfor nødt til også at acceptere en rimelig udvikling i prisfastsættelserne, som vedrører hele Middelhavssektoren.

Vi må også gøre os klart, at den generelle krise må med ind i prisniveauet ved landbrugsforhandlingerne. Den generelle krise rammer nemlig forbruget og dermed generelt også vor mulighed for eksport og for udvidelse af eksporten, samtidig med at den ved dette er med til at bremse den naturlige strukturrationalisering alene på grund af arbejdsløsheden i hele Europa.

Men et andet problem har vi liggende, det er ikke løst ved disse prisforhandlinger, og jeg ved ikke, om vores minister kan udtale sig om, hvorvidt der er nogen mulighed for at få ændret dette. I dag er det sådan, at New Zealand har næsten 40 pct. af smørmarkedet i England, dvs. at det er Dominionsprivilegierne, som er så kraftige, at selv om der foreligger en generel hensigtserklæring om, at de kun skal have 25 pct., er de faktiske forhold, at de ligger på 40 pct. og altså er en enorm konkurrent til os.

Et andet problem er, at vi importerer ca. 20 mill. t majs fra tredjelande. Det er i mange tilfælde selvfølgelig aftaler med u-lande og generelle to- og tresidede handelsaftaler, der kommer ind i dette, men der ligger et problem i denne store import, som måske kunne påvirkes ved en meget lille forhøjelse af tærskelpriserne.

Endelig ved vi jo, at samtidig med at vi importerer denne store mængde, som ene går til foder, eksporterer vi hvede ud af Det europæiske Fællesskab med tilskud. Det vil altså sige, at vi modvirker den bevægelse, som vi selv lukker ind, og så må vi med tilskud eksportere ud af fællesmarkedet. Det synes ikke umiddelbart logisk.

Der er altså ting, som vi bør se på, og som vi må bede vores formandskab om at arbejde videre med og lægge op til kommende formandskaber i Det europæiske Fællesskab.

En anden ting, som man også må forberede, er udvidelsen af Det europæiske Fællesskab med Spanien, Portugal og Grækenland, lande, hvis optagelse i EF næsten indbygger konflikt på økonomisk vis. Det er store økonomiske problemer, der kommer ved denne optagelse, og der bliver store økonomiske

[Lowzow]

problemer for landbrugsordningerne, når vi får disse lande med ind. Der må derfor en politik til, som fører henimod en løsning af disse problemer.

Men vi må sige, som jeg sagde det for nogle dage siden om fiskeriet: dansk landbrug er afhængigt af EF. Det er en nødvendighed for de danske landmænd, at vi har det europæiske marked som et hjemmemarked. Det er en nødvendighed for os, at vi får en prisudvikling og en struktur på priserne i Det europæiske Fællesskab, som passer til dansk landbrug. Vi har intet alternativt marked til at dække vores grundproduktion. Det vil ikke sige, at vi ikke skal søge at eksportere i højeste grad uden for Europa, søge at opdyrke nye markeder, men vores økonomiske basis vil i overskuelig tid fremover komme fra Det europæiske Fællesskab, som derfor er altafgørende. Det, vi opnår på det europæiske marked med de europæiske ordninger, kan imidlertid ved en fejlslagen dansk generel politik og specielt ved en fejlslagen politik i landbrugshenseende fra den nationale regering ødelægges helt og totalt, så det ikke bliver muligt at udnytte de ting, der ligger i de europæiske ordninger, i det europæiske prisniveau, til fordel for den danske landbrugsproduktion og til fordel for den danske forbruger.

Formanden:

Jeg skal her afbryde forhandlingen og udsætte mødet. Det genoptages i dag kl. 13.00, hvor vi først går til punkt 4 på dagsordenen: Spørgsmål til ministrene.

Mødet udsat kl. 12.01

Mødet genoptaget kl. 13.00

Meddelelser fra formanden:

Første næstformand (Grete Hækkerup):

I skrivelse af dags dato meddeler finansministeren, at han i henhold til forretningsordenens § 19, stk. 3, ønsker at give tinget en *skriftlig redegørelse om de offentlige investeringer*.

(Redegørelse nr. IX).

Eksemplarer vil blive omdelt, og redegørelsen vil blive optaget i Folketingstidende.

Man gik først til dagsordenens punkt 4, som var:

4) Spørgsmål til ministrene.

1) Til *ministeren for kulturelle anliggender* af:

Poulsgaard (FP):

»Finder ministeren det rimeligt, at Vestjydsk Symfoniorkester i Esbjerg kun indspiller 26.773 kr. i entréindtægt på en sæson, når udgiften til orkestret er 2,1 mill. kr. pr. år, og vil ministeren drage omsorg for, at dette misforhold ikke kan fortsætte?«

(Spm. nr. 701).

Skriftlig begrundelse.

Der henvises til artiklen i Jyllands-Posten den 24. april 1978.

Ministeren for kulturelle anliggender (Niels Matthiasen):

Finansudvalget gav i maj 1967 tilslutning til ansættelse af 10 professionelle musikere med løn som landsdelsorkestermusikere ved Vestjydsk Symfoniorkester fra den 1. september 1967.

Baggrunden for ansøgningen var, at der i Esbjerg og i egnen omkring Esbjerg havde manifesteret sig en levende og stadig voksende interesse for musik og musikaktivitet på en række forskellige områder. Ved ansættelse af musikere ville der kunne ventes en yderligere aktivisering af musiklivet i hele området. Der blev tilført symfoniorkestret nye, kvalificerede professionelle kræfter, og dermed kunne orkestrets standard blive højnet, der blev skabt nye muligheder for en øget koncertvirksomhed med varierende kammermusikensembler til gavn for musiklivet i landsdelen, og endelig blev der tilvejebragt en effektiv løsning af lærerproblemet på Vestjydsk Musikkonservatorium.

Når det gjaldt økonomien, så blev det fastlagt, at musikernes koncert- og undervisningsindtægter skulle indgå i orkestrets driftsregnskab på linje med orkestrets egne indtægter i øvrigt. Midlerne til driften derudover blev sikret ved ligelige tilskud fra staten og fra kommunal side, for statens vedkommende med hjemmel i den dagældende orkesterlovs § 4.